

Prima bază de date publică dedicată centralizării instituțiilor de protecție a copilului care au funcționat în România socialistă și în prima decadă post-comunistă.

Harta Abandonului s-a născut dintr-o urgență. La mai bine de 30 de ani de la căderea regimului comunist, numărul copiilor care au trăit în sistemul de ocrotire rămâne încă o necunoscută.

Harta Abandonului răspunde unei nevoi de recuperare memorială și istorică a fenomenului instituționalizării copiilor în perioada comunistă și a fost construită după criterii arhivistice riguroase, cu documente fotografice sau scrise, descoperite în arhive necunoscute, personale și instituționale, care în acest moment nu există în spațiul public.

În etapa pilot, pe care o lansăm în noiembrie 2023, pe Harta Abandonului vor fi active 100 dintre cele 770 de instituții pe care le-am descoperit în toate județele României, cu peste 550 de imagini asociate. În următorul an se va încărca treptat, după cercetare și prelucrare, pe www.muzeulabandonului.ro

toată arhiva la care echipa MA lucrează de aproape doi ani. Această arhivă adună la un loc un patrimoniu material și imaterial de istorii ale abandonului, alcătuit din **peste 20.000 de fotografii, documente, obiecte, mărturii.**

Arhiva a fost obținută în urma unui efort de documentare și digitizare întins pe 18 luni. Procesul a fost realizat cu sprijinul a zeci de studenți voluntari, care au scanat arhivele pe care ni le-au pus la dispoziție Fundațiile SERA România, Romanian Angel Appeal, Hope and Homes for Children, organizații active în asistență umanitară imediat după căderea comunismului și mai apoi în reforma sistemului de protecție a copilului. Imaginilor din arhivă li se adaugă materialele documentare strânse în cadrul campaniilor curente de cercetare ale muzeului, precum și donațiile digitale recepționate de la supraviețuitori, angajați în sistem și asociațiile partenere.

„De fiecare dată când apăs butonul de publicare pentru o nouă fișă, mă gândesc că, undeva acolo un fost copil instituționalizat caută online imagini sau informații despre centrul unde a crescut”, spune jurnalista Ana Maria Ciobanu, care contribuie de un an de zile la munca de cercetare a Muzeului, realizând documentarea fișelor de instituții pentru Harta Abandonului, definind termenii Dicționarului sau descâlcind istoricul sistemului de protecție. „Îmi imaginez surpriza pe care ar putea să o aibă descoperind Muzeul ca pe o comoară care ar putea conține frânturi din identitatea și copilăria sa. Mulți dintre copiii care au fost instituționalizați în perioada comunistă și pe care i-am intervievat la maturitate nu au nici măcar o fotografie din copilărie. Cred că le datorăm recuperarea memoriei acestor sute de mii de copii care au copilărit în instituții supra-aglomerate pe care am încercat să le uităm ca societate, dar care au lăsat urme adânci.”

„Toată țara era împânzită de genul acesta de instituții.”

Anca Niță, coordonatoarea digitizării arhivelor MA, spune că, pe măsură ce s-a apropiat de această istorie, cel mai puternic a rămas cu ea vastitatea abandonului: „*Pentru mine lucrul la arhivă arată cât de ramificat a fost abandonul instituțional și câte micro-universuri au existat și au funcționat. Îți dai seama că toată țara era împânzită de genul acesta de instituții. Mi se zbârlește pielea pe mine când mă gândesc la asta. Vezi cum se întindea abandonul pe toată România*

”

[Muzeul Abandonului](#) recuperează, arhivează și digitizează arhive personale și instituționale ale organizațiilor umanitare, până acum disparate, toate legate de istoria instituționalizării și dezinstituționalizării copilului din ultimii 70 ani.

„Când am început Muzeul Abandonului, în 2021, nu am găsit nicio listă care să cuprindă toate instituțiile de protecție a copilului din România socialistă sau măcar numărul lor exact”, spune **Iris Șerban**

, antropolog și coordonatoarea arhivei MA.

„Ne-am dat seama că trebuie să pornim noi această listă. Am început să consultăm studii de specialitate, rapoarte întocmite în anii tranziției de structurile din subordinea Guvernului, arhive fotografice ale organizațiilor non-guvernamentale ce s-au implicat în reforma sistemului de protecție a copilului, mărturii ale supraviețuitorilor, ale lucrătorilor din sistem, ale jurnaliștilor străini care în anii '90 au surprins cu aparatul fotografic felul în care trăiau copiii în orfelinatele țării. Am continuat, apoi, cu un demers de pionierat, constituind prima arhivă publică dedicată istoriei abandonului
”.

Câte instituții rezidențiale de protecția copilului au existat în România?

Un studiu elaborat de Ministerul Sănătății, IOMC și UNICEF și publicat în 1991, arată că în România existau 700 de instituții de ocrotire pentru copii, dintre care 112 erau leagăne și secții de distrofici pentru grupa de vârstă 0-3 ani. Împreună, se estimează că aceste instituții erau casă pentru cel puțin 100.000 de copii.

Harta abandonului folosește pictograme pentru fiecare tip de instituție care a adăpostit copii abandonați: leagăne (pentru copiii cu vârste între 0 și 3 ani), case de copii preșcolari și școlari, cămine pentru copii „recuperabili” și „nerecuperabili”, conform etichetelor aplicate copiilor cu dizabilități în perioada comunistă și spitale - pentru marcarea secțiilor pentru distrofici sau pentru copiii infectați cu HIV.

Contribuie la maparea instituționalizării cu o amintire sau imagini din arhivele personale

Fiecare centru marcat pe hartă conține o fișă de documentare care poate fi îmbogățită prin contribuția vizitatorilor Muzeului cu mărturii, amintiri sau fotografii de la cei care au copilărit, voluntariat sau lucrat acolo. Fișele au fost realizate pe baza arhivelor de presă din perioada comunistă, a mărturiilor, a rapoartelor de vizită realizate de organizațiile care au contribuit la reforma sistemului de protecție a copilului și a legislației în vigoare.

Cunoști orfelinate, cămine-spital, școli speciale sau alte instituții dedicate protecției copilului, din perioada comunistă sau mai recentă? Poate ai trăit într-o casă de copii sau ai lucrat într-o instituție de ocrotire a copilului; sau pur și simplu ai copilărit în vecinătatea uneia. Amintirile și poveștile tale sunt valoroase. Contribuie cu o amintire pentru Harta Abandonului completând [acest formular](#).

Explorează o parte dintre fostele instituții de protecție a copilului mapate pe Harta Abandonului: [Leagănul de Copii Nr.1 București](#), [Secția de Zi, „Floarea Soarelui”](#), [Spitalul Clinic Colentina](#)

[Cămin-spital pentru Deficienți Minori Tătărai, Prahova](#)

[Școala pentru Ambliopi București](#)

[Căminul-Școală pentru Copii cu Deficiență Mentală Miclăușeni](#)

DESPRE MUZEUL ABANDONULUI:

www.muzeulabandonului.ro

Muzeul Abandonului. Muzeu-forum digital și participativ este un proiect independent inițiat de Asociația Q-Arts ce își propune o mapare a culturii abandonului și redarea unei narațiuni istorice a fenomenului abandonului și instituționalizării copiilor în România.

Muzeul Abandonului a fost distins în anul 2022 la Gala Premiilor Administrației Fondului Cultural Național (AFCN) cu Premiul pentru Incluziune Socială și Dialog Intercultural și la Gala Societății Civile cu trei Premii I la secțiunile: Artă și Cultură, Impact social, Campanii de comunicare pe teme sociale.

Harta Abandonului este un proiect co-finanțat de **AFCN - Administrația Fondului Cultural Național**.

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării .

Parteneri media: Gala Societății Civile, IQads, IQool, Scena 9, Spotmedia, Zile și Nopti